

EUROPE

Een Interoperabiliteitsraamwerk voor Nederland?

C. Van Oranje-Nassau

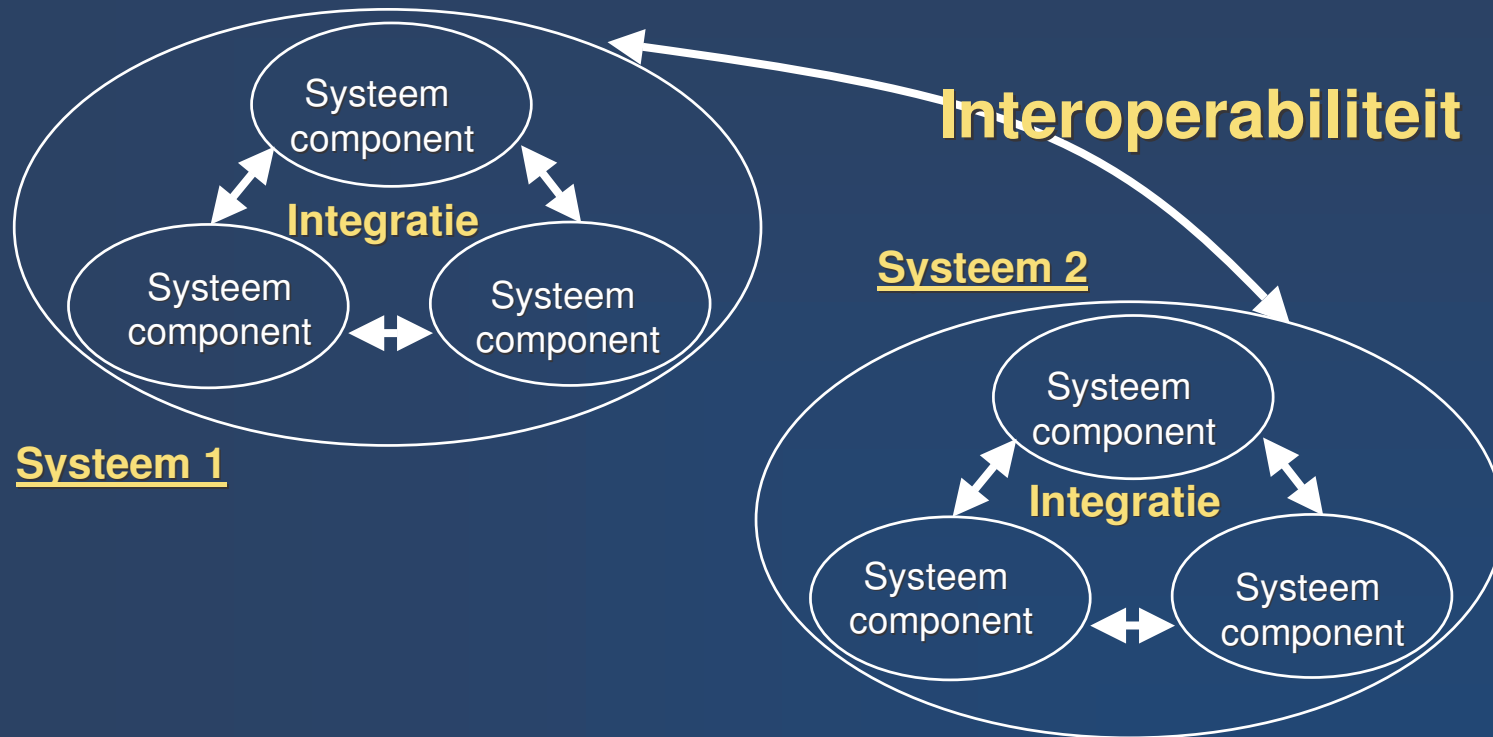
Jaarvergadering 2008 GBO.Overheid

Amsterdam Arena, 10 April 2008

Inhoud

- **Wat is interoperabiliteit en waarom een raamwerk?**
- **RAND voor-onderzoek voor Nederlands interoperabiliteitsraamwerk (IOP)**
- **Relevantie voor Nederland**

Interoperabiliteit ≠ Integratie

Definitie: de capaciteit om diverse systemen met elkaar te laten communiceren, gegevens uit te wisselen, transacties uit te voeren ter ondersteuning van bedrijfsprocessen en het faciliteren van diensten

Interoperabiliteit heeft meerdere dimensies

- **Strategisch**
  - Afstemming van doelstellingen, beleid, bedrijfsprocessen
- **Organisatorisch**
  - Samenwerking tussen organisaties
  - Afstemming van 'bedrijfsculturen'
- **Semantisch**
  - Begrijpelijke duiding van gedeelde informatie
  - Afstemming van veronderstellingen over veiligheid, privacy, transparantie, financiering. Etc.
- **Technisch**
  - Koppelen en samen laten werken van ICT systemen
  - Gemeenschappelijke interfaces voor gebruikers
- **Juridisch**
  - Wettelijke basis nodig voor interoperabiliteit

Interoperabiliteit is slechts een middel maar met belangrijke consequenties

- Geen doel op zich
- Schakel in het ontsluiten van het potentieel van de elektronische overheid (efficiënt, effectief, klantgericht, veilig, open, democratisch, etc)
- Maakt (naadloze) samenwerking mogelijk tussen systemen, diensten, belangengroepen, departementen, organisaties, landen, etc.
- Maar creëert ook problemen:
  - Privacy
  - Veiligheid
  - Complexiteit

Hoe wordt het elders aangepakt?

RAND onderzocht:

- EIF (EU)
- UK gift (VK)
- OIO-kataloget (DK)
- EstIF (Est)
- FEA (VS Federal Enterprise Architecture)
- NORA (NL)

...en vond gemeenschappelijke elementen maar vooral verschillen in focus, prioriteiten, doelstellingen

Een Interoperabiliteitsraamwerk (IR) kan verschillende doelen dienen...

- Efficiëntie
- Effectiviteit
- Democratisering
- Klantgerichtheid
- Internationalisering
- ..

...maar kan niet alles voor iedereen tegelijk zijn

IR: meer Proces dan Produkt

- **Existentiële vraag:** Wat is de functie van de (elektronische) overheid?
- **Beleidsvraag:** Hoe zou een IR hieraan kunnen bijdragen: wat is de primaire doelstelling?
- **Tactisch/strategische vraag:** Hoe kunnen alle betrokken partijen op een zinvolle manier betrokken worden?
- **Technische vraag:** Wat zou een IR moeten bevatten?
- **Uitvoeringsvraag:** Hoe wordt een IR ontwikkeld, ingevoerd, en beheerd en ook aangepast aan veranderende ontwikkelingen?

Ontwikkelingsproces

- Stap 1: ontwikkel een strategie voor semantische interoperabiliteit

- Stap 2: Ontwikkel een governance model voor het IR
- Stap 3: Implementeer het governance model
- Stap 4: Gebruik het governance model voor de verdere ontwikkeling van het IR

Governance structuur

- **Het bestuur/beheersorgaan van een IR moet zorgvuldig gepositioneerd zijn binnen de overheid**
- **Dit orgaan moet voldoende/effectieve middelen en autoriteit hebben**
- **Alle belanghebbenden moeten vertegenwoordigd zijn, zonder dat dit tot besluitloosheid leidt**
- **Vertegenwoordigers moeten zowel expertise alsook beslissingsbevoegdheden hebben**
- **Interacties tussen belanghebbenden moeten functioneel en doelgericht zijn**
- **Maak gebruik van delegatie van beheersverantwoordelijkheid en besluitvorming waar mogelijk**
- **Ondersteun beheer en interacties tussen belanghebbenden met innovatieve ICT oplossingen**

Mogelijke gelaagde structuur voor een Nederlands IR

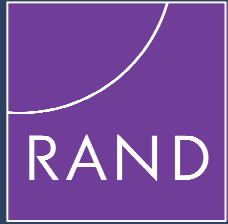
- 1. Governance niveau (voor beleidsmakers)**
  - Betrokkenheid belangrijkste 'stakeholders'
  - Flexibiliteit en daadkracht om in te spelen op veranderingen
- 2. Systeem niveau (voor systeem architecten - NORA)**
  - Vereiste systemen, componenten, data, infrastructuur
  - Coördinatie op systeemniveau van horizontale aspecten (privacy, veiligheid, gebruiksvriendelijkheid, betrouwbaarheid, etc),
  - Vaststellen van standaarden
  - Mechanismen voor aanpassing en investeringen
- 3. Implementatie niveau (voor uitvoerders en beheerders van systemen)**
  - Richtlijnen & 'best practices' voor het bouwen, aanschaffen, en aanpassen van interoperabele systemen, componenten, infrastructuur & data

Concluderende punten

- Zonder duidelijke (politieke) doelstelling heeft een IR geen zin
- Het ontwikkelings- en beheersproces is minstens zo belangrijk als de inhoud van een IR
- Een goed bestuur (governance) is van doorslaggevend belang: het moet 'inclusief' en tegelijk 'daadkrachtig' en 'flexibel' zijn
- Tijd is een belangrijke factor: het ontwerpen en effectief invoeren van een IR duurt lang
- Nederland staat niet alleen: veel Europese initiatieven als voorbeeld, maar ook om mee rekening te houden

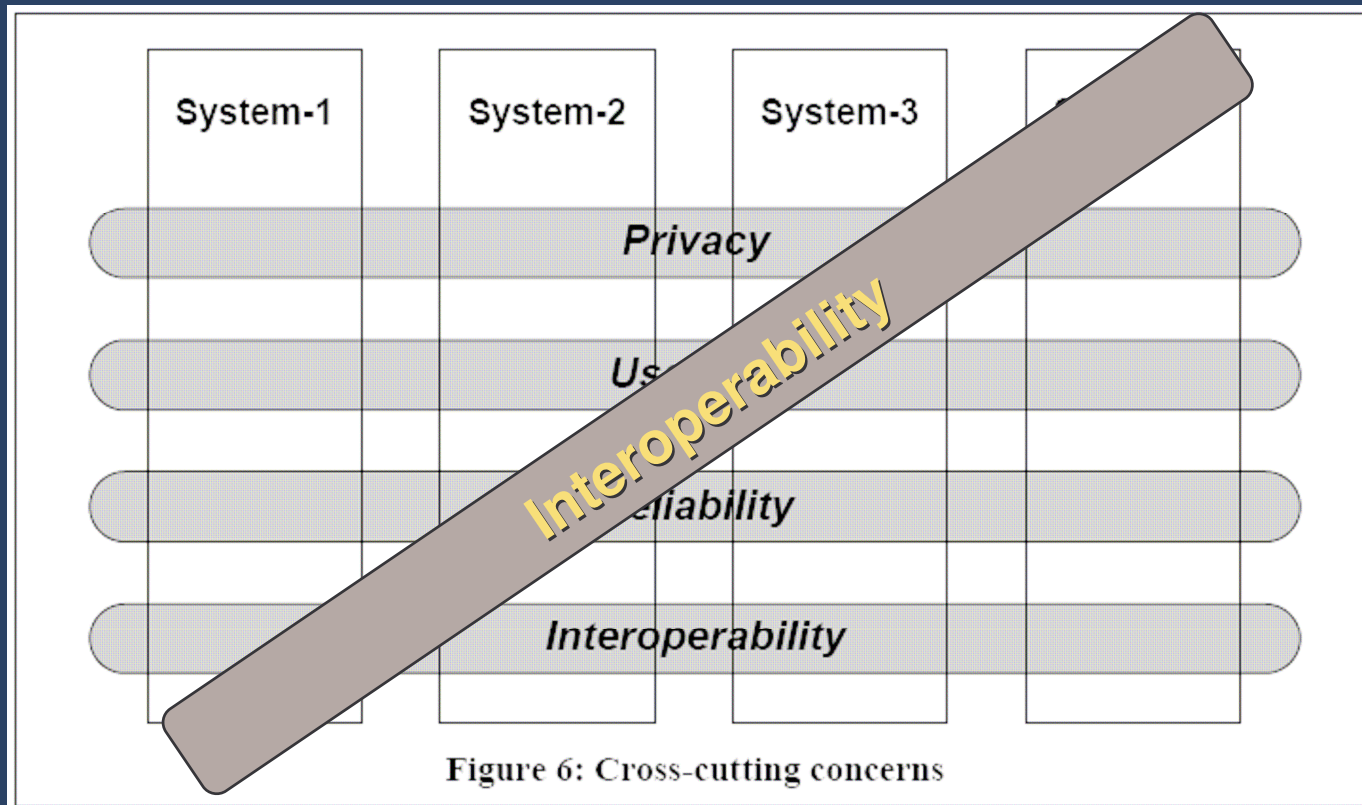
EUROPE

EUROPE

EXTRA SLIDES

A cross-cutting-cross-cutting concern

IOP becoming strategic issue in EU

- **Maturity of national eGovernment programmes**
- **Low hanging fruit has been picked; ‘tough nuts’ remain to be cracked**
- **Pan-European eGovernment Services (PEGS) have the potential to deliver next wave of European integration**
- **Cross border interoperability is main obstacle to true PEGS**

Development of eGovernment at EU scale

- **Limited demand for uniform European eGovernment services**
- **Piecemeal development of supporting infrastructure**
- **Progress depends on political and economic priorities**
- **Potential areas: Law Enforcement, Healthcare, Migration, education**

Driving factors towards a more unified EU eGovernment approach

- **EU Services Directive**
- **Commitment to administrative burden reduction**
- **Active EU interventions and programmes**
- **Internal market policy; enabling mobility**
- **Parallel developments**

What is required to make EIF a success?

- Define common goals: why do we need EIF and what will it serve?
- Use standards that are open and global
- Include those from informal standardisation initiatives where appropriate (OASIS, W3C, Liberty Alliance..)
- Establishing and nurturing TRUST
- Transparent and inclusive processes

ETSI can play an important supporting role

- **Developing cross-border and cross-sector trust**
- **Endorsing standards emerging from other fora**
- **Addressing complex challenge of semantic interoperability**
- **Reaching out to policy makers and politicians**

EUROPE